

mítající opravné prostředky obžalovaného, jest konečným právoplatným rozhodnutím soudu ve věci trestní a opětné vyřízení zmateční stížnosti a odvolání, právoplatně odmítnutých, jest vyloučeno.

Čís. 3894.

Skutková podstata zpronevěry předpokládá, že jde o věci pachateli cizí.

Subjektivní stránka zpronevěry (zlý úmysl) vyžaduje i vědomí pachatelovo, že jde o věc jemu svěřenou, a vědomí a vůli, určitým naložením s ní ji za sebou zadržeti nebo sobě přivlastniti (vědomí protiprávnosti).

(Rozh. ze dne 12. června 1930, Zm I 905/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmatečným stížnostem obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 30. srpna 1929, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil témuž soudu první stolice k novému projednání a rozhodnutí, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnosti jsou v právu, pokud uplatňují jednak neúplnost skutkových zjištění nutných k posouzení, zda šlo o věci svěřené, po případě nedostatek odůvodnění v tom směru (§ 281 čís. 5 tr. ř.), jednak napadají s hlediska zjištění důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. samo právní pojmání této náležitosti zločinu zpronevěry. Rozsudek zjišťuje jen, že, když M. žádal pro své pohledávky zajištění, stalo se tak tím způsobem, že se obžalovaní zavázali dáti M-ovi celý povoznický inventář jako záruku a tvrdili o něm, že jest jejich majetkem; o něm měla býti u advokáta Dra K-e později sepsána smlouva. Smlouvu tu, vlastně dopis ze dne 5. října 1928 podepsali bez námítky teprve po návratu, ježto před tím inventář prodali a uprchli. Smlouvu předchozí, vlastně potvrzení podepsali 25. srpna 1928. Podle této smlouvy ponechal M. obžalovaným věci ty k užívání. Ježto věci podle tohoto zjištění byly prodány ještě před podpisem dopisu z 5. října 1928, nemohou ovšem jeho ustanovení býti základem pro posouzení, zda podle nich byly věci obžalovaným svěřeny, a mylně i zmateční stížnost obžalované Hedviky R-ové na jejich základě napadá pojem svěřenosti. Jen z obsahu potvrzení z 25. srpna 1928, jež zcizení věcí předcházelo, lze při posuzování této náležitosti zločinu zpronevěry vycházeti. Tu však právem poukazuje zmateční stížnost W-ova k tomu, že nalézací soud bez náležitého logického odůvodnění jen (jako nepochybné) zjistil, že obžalovaným byly věci svěřeny na základě smluveného nebo smlouvě podobného právního poměru. Rozborem tohoto právního poměru se nalézací soud

vůbec neobíral, ač jest pro pojem svěřený významný. Vyžadujeť zákonná podstata zpronevěry, jak se bezpochybně podává již ze způsobů trestné činnosti (za sebou zadrží nebo sobě přivlastní), že jde o věci pachateli cizí; třebaže zákon tuto jejich vlastnost zvlášť nevytýká, plyne přirozeně z úzké souvislosti ustanovení o zpronevěře s předchozími předpisy o krádeži, kde v § 171 tr. zák. jest vlastnost ta výslovně vytýčena, dále, jak již poukázáno, ze způsobů trestné činnosti, jež je pojmově možná jen při věcech pachateli ne vlastních, posléze však i ze zrušeného již ustanovení II. odst. § 183 tr. zák., v němž byl vytčen jen jako výjimka ze všeobecného pravidla zvláštní případ svěřené věci vlastní, totiž věci od věřitele zabavené a v opatrování dlužníka, tedy vlastníka ponechané (srov. k tomu vývody Fingrovy, II. vydání str. 461 a násl.).

Ze zjištění rozsudku nelze seznati ani, do jakého poměru k věcem se M. dostal smlouvou z 25. srpna 1928, kdy podle rozsudku ponechal věci ty obžalovaným k užívání, ani, vyšly-li tehdy věci ty z vlastnictví obou, či toho z obžalovaných, jemuž do té doby patřily, což rozsudek rovněž nezjišťuje, ač jest okolnost ta, zvláště obžalovanou Hedvikou R-ovou v námitce podle § 281 čís. 5 tr. ř. právem zdůrazněná, významu rozhodujícího. Vzhledem k názoru rozsudku, že ke skutkové podstatě zpronevěření (zřejmě je tu míněna jen její stránka subjektivní) stačí, že obžalovní věděli, že činili tak protiprávně, jest zvláště se zřetelem k námitkám obžalované Hedviky R-ové o její podružné účasti na celé zajišťovací akci mezi obžalovaným W-em a M-em upozorniti na to, že subjektivní stránka zpronevěry (zlý úmysl) vyžaduje v prvé řadě i vědomí pachatelovo, že jde o věc jemu svěřenou a vědomí a vůli, určitým naložením s ní ji za sebou zadržeti nebo sobě přivlastniti; vědomí protiprávnosti jest požadavkem dalším, jenž jest podmíněn trestně-právním významem tohoto jednání. Pro posouzení těchto náležitostí jest nezbytným zjistiti přesně poměr obžalované Hedviky R-ové k úvěrní a zajišťovací transakci W-ově, zvláště, kdyby se zjistilo, že inventární věci jí nepatřily a mohly snad proto býti u ní předmětem svěření a zpronevěry, když snad měly býti W-em jako vlastníkem dány M-ovi v zástavu. Na význam ustanovení § 451 obč. zák. pro posouzení toho, zda se v tom případě M. stal jejich zástavním držitelem, jenž snad pak i obžalované R-ové věci ty dal v užívání, a pro posuzování pojmu »svěřený« třeba zvláště upozorniti. Poukazuje-li zmateční stížnost obžalovaného Josefa W-a na možnost podřaditi snad čin pod ustanovení zákona o maření exekuce, nelze pominouti ani upozornění, pokud bylo by lze v mezích § 267 tr. ř. uvažovati o jednání obžalovaných po případě s hlediska podvodu, an rozsudek uvedl jejich obhajoby, že věci jim nepatřily a oni se zavázali dáti je M-ovi jako záruku.

Čís. 3895.

Subjektivní skutková podstata přečinu § 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky vyžaduje, by pachatel cílevědomě vyvinul intelektuelní působení na jiné, směřující k tomu, by byl u nich vyvolán nepřátelský stav a nálada proti státním chráněným statkům.